

HOLIS FACTORY MEGVALÓSÍTÁSI KONCEPCIÓ

fotó: Czerkl Gábor

készítette:

szerkesztő:	Bakos Maxim
olvasószerkesztő:	Hoffmann Petra
konceptió kialakítását facilitálta:	Csernátorny Fanni
beruházási költségeket számította:	Kádár Bálint

a koncepció kialakításában és a tanulmány írásában részt vettek:

Alscher Bettina, Bakos Maxim, Bán Bence, Cosovan Attila, Eckhardt Bálint, Horváth Dóra, Kádár Bálint, Molnár Szabolcs, Polgár Zsuzsi, Simon Mónika, Szabó Márton, Szalai Csaba

fotó, illusztráció: Kádár Bálint, Molnár Szabolcs, Szalai Csaba

Tartalomjegyzék

[Vezetői összefoglaló](#)

[Bevezetés](#)

[Projektgazda: Design Terminál](#)

[Előzmények](#)

[A nemezgyártás kérdése](#)

[A gyár múltja és jelene](#)

[A nemezgyártás jövője](#)

[Miért látunk a nemezgyárban fantáziát?](#)

[Vízió](#)

[Funkciók](#)

[Gyártás](#)

[Képzés](#)

[Innováció és inkubáció](#)

[Kultúra és szórakozás](#)

[Stakeholderek](#)

[Célcsoport](#)

[Beruházás](#)

[Működtetés](#)

[Mellékletek](#)

[1. számú melléklet: a tanulmányt készítették](#)

[2. számú melléklet: résztvevők](#)

[3. számú melléklet: konzultációban részt vettek](#)

[4. számú melléklet: a holisztikus tervezés létjogosultsága](#)

Vezetői összefoglaló

Kőszeg határában található egy nemezgyár. A gyár 1898-ban épült, épülete ipari örökségünk részeként méltó arra, hogy megújuljon.

A nemezgyártás az elmúlt években elvesztette piacait, ezért lassú, de biztos sorvadásnak indult. Jelenleg a gyár éves bevétele 100 millió forint körül alakul, amely összeget szinte teljes mértékben felemésztik a kiadások. A gyár jelenlegi tulajdonosának szándékában áll, hogy eladja a gyárat.

A Design Terminál szoros együttműködésben a KRAFT programmal, annak részeként elkötelezett, hogy a kreatív ipar és a holisztikus tervezés segítségével fejlődési pályára állítsa a nemezgyárat. Ennek érdekében 2014. július 20-27 között egy holisztikus tervezői tábor keretében 25 diák és 5 csapatvezető azon dolgozott, hogy javaslatokat tegyen, mi lehet a kőszegi nemezgyár jövője. Jelen tanulmány a táborban született ötletekből indult ki, azokat összesítette és továbbgondolta.

Koncepciónk azon a felismerésen alapul, hogy a nemezgyártás a létrejövő központ szerves része kell, hogy legyen. Ezt támasztják alá a nemez sokoldalú felhasználási lehetőségeivel, illetve a textilipar a városban és a régióban betöltött fontos szerepével és hagyományával kapcsolatos kutatásaink. A kutatások eredményei azt mutatják, hogy a textilipar ma is az egyik legnagyobb iparág, melynek kiemelt jelentőségű területe az innovatív gyártási technológiák és okos textilek fejlesztése.

A jelenlegi gyár területén létrejövő HOLIS Factory (munkanév) egy textil innovációs centrum, mely működésében nyitott a nagyközönség felé és befogadó intézményként szervesen kapcsolódik a KRAFT program projektjeihez, illetve a környező nagyvárosok releváns intézményeihez. A központ területén magas fokú és koncentrált munka folyik az innovatív textilanyagok fejlesztése, termékesítése, értékesítése és vállalkozások fejlesztése érdekében.

A fenti törekvések megvalósítása céljából a gyárépület megvásárlása, felújítása, részbeni átalakítása és szükséges eszközök beszerzése után 4 funkció kap helyet a gyár jelenlegi területén.

Nemezgyártás

Az eredeti gyártási funkció az új központban a jelenleginél kisebb területen, felújított gépekkel és új menedzsment vezetésével történik. A gyár kommunikációs faktorként használja a muzeális értékű gépekkel való gyártást, a magas minőséget, a rugalmas kiszolgálást, a kézműves hozzáállást. Elsősorban minőségben és nem mennyiségben versenyez, és olyan high end piacokat céloz meg, ahol magasabb profitrátaival tudja értékesíteni termékeit.

Képzés

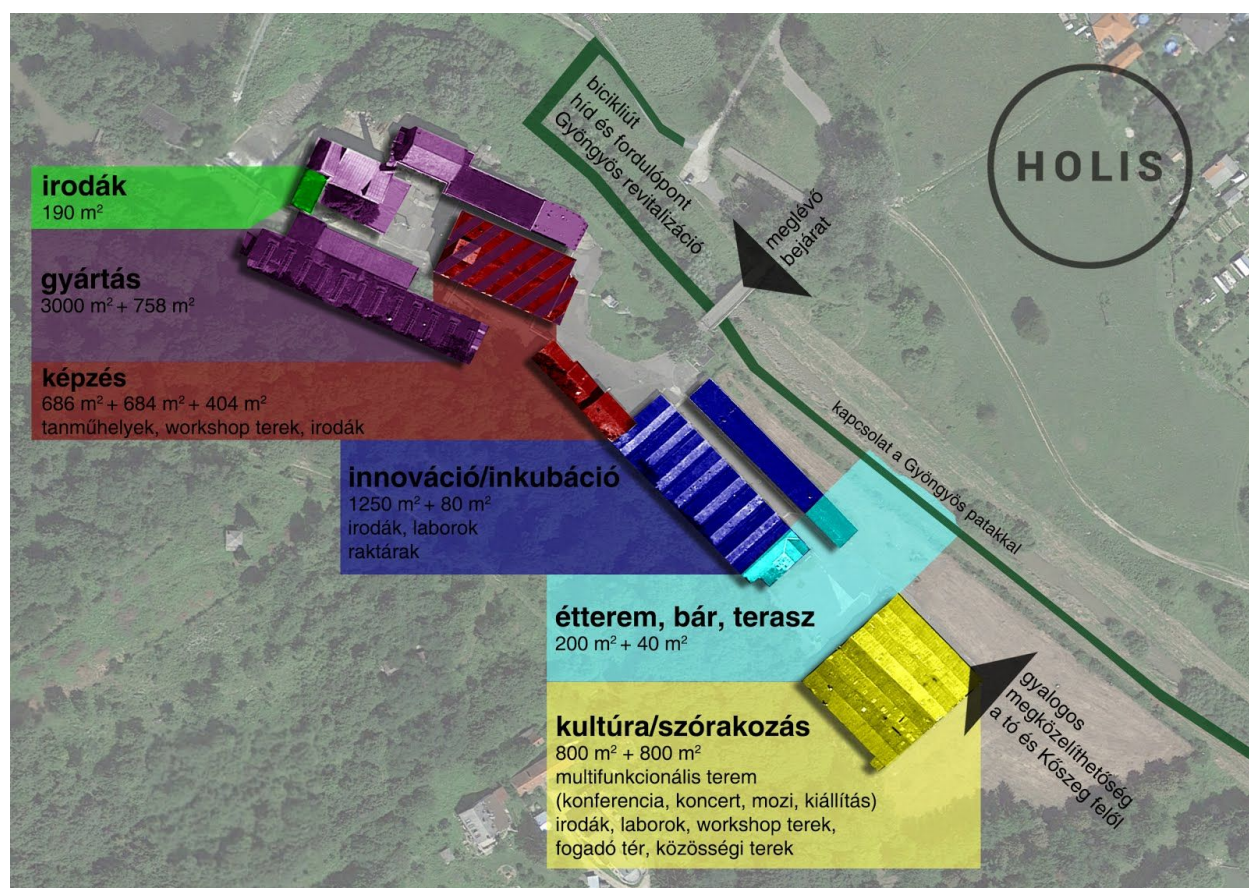
Célunk egy olyan képzési központ kialakítása, amely szervesen kapcsolódik a textiliparhoz és minden olyan szakmához, amely a holisztikus tervezés jegyében hozzájárulhat a textiliparban létrejövő innováció és vállalkozói kezdeményezések sikerességéhez.

A képzéseket fél éves ciklusokban egyetemekkel, kutatói intézetekkel együttműködésben alakítjuk ki. A képzési központban megvalósuló műhelyek lehetőséget teremtenek a különböző anyagokkal, technológiákkal, eszközökkel való kísérletezésre.

A képzési központ képes residency programok és nyári egyetemek fogadására.

Innováció és Inkubáció

Olyan kutatói laborok és vállalkozások kapnak itt helyet, amelyek a holisztikus szemlélet jegyében kapcsolódnak a textiliparhoz és innovatív megoldásokat képviselnek, kutatnak, vagy fejlesztenek a textilipar területén. Az innovációs és inkubációs központ befogadja a képzési központból kinőtt projekteket is. A kezdeményezések sikerét a Design Terminál által működtetett inkubációs program támogatja. A laborok és a vállalkozások számára elérhető a műhelyek által biztosított infrastruktúra, illetve szorosan együttműködnek a képzésben résztvevőkkel.

Kultúra és szórakozás

Fontosnak tartjuk, hogy a HOLIS Factory nem egy zárt intézmény, hanem nyitva áll szinte a nap 24 órájában a látogatók és érdeklődők előtt. Ennek érdekében a jelenlegi nemezgyár területén kialakítunk egy kulturális és a szórakoztató funkciót is, melynek keretében létrejön egy színvonalas, a gasztronómiát magas szinten művelő, de mégis megfizethető étterem, egy kávézó és a hozzá tartozó terasz. Emellett helyet kap a gyár területén egy olyan multifunkcionális tér is, mely több száz fő befogadására alkalmas konferenciák, koncertek, illetve bármilyen előadás alkalmával. Ezen kívül lehetőség nyílik egy mozi kialakítására is. Az így létrejövő infrastruktúra lehetővé teszi nagyobb fesztiválok befogadását.

A HOLIS Factory kialakításának költsége összesen 1.8 Mrd Forint, amely tartalmazza az ingatlan vételi árát, a tervezési és a felújítási költségeket és a szükséges eszközök beszerzését. Amennyiben a szükséges forrás rendelkezésre áll a HOLIS Factory 21 hónap alatt alakítható ki.

Bevezetés

Projektgazda: Design Terminál

A Design Terminál Nemzeti Kreatívipari Központ a hazai vállalkozásokat előmozdító, nemzeti gazdaságfejlesztésre irányuló költségvetési szerv, mely az Európai Bizottság 2014-2020 közötti célkitűzéseivel összhangban a kreatív iparágak fejlesztésére fókuszál. A magyar kreatívipar ösztönzése hozzájárul a magas hozzáadott értékű, szellemi teljesítményen alapuló ágazatok európai térnyeréséhez – többek között a divatipar, a formatervezés, az innovatív technológiák és az urbanisztika területein.

fotó: Design Terminál

A Design Terminál 2003-ban jött létre, 8 évig alvó nonprofit szervezetként létezett, majd 2011-ben megkezdte a kreatív ipart támogató, ösztönző működését. Két és fél év alatt elért eredményeit elismerve a kormány 2014. január 1-jén Design Terminál Nemzeti Kreatívipari Központ néven központi kormányzati szervvé minősítette és 600 millió Forintos éves költségvetést biztosított az intézmény számára.

2012-13-ban a nonprofit keretek között működő Design Terminál már számos sikeres projektet valósított meg (Central European Fashion Days, Ajándék Terminál, 3D Printing Days stb.), melyek folytatása mellett további projektek megvalósítását és új, a kreatív ipar egészét átfogó tevékenységeket indít el: egyrészt a befektetési kapcsolatokért felelős divíziót, melynek kizárólagos feladata magyar kreatív ipari vállalkozások és az egyéni, illetve intézményi befektetők közötti kapcsolatépítés fejlesztése, ezen kívül a képzési portfóliót, melynek célja, hogy minden leendő magyar kreatív ipari vállalkozó számára elérhetővé tegye a szektor sajátosságainak megfelelő, legfrissebb vállalkozásépítési ismereteket és fejlessze ezekhez kapcsolódó képességeiket és kompetenciáikat, a fiatalabb korosztályban pedig népszerűsítse a kreatív ipari pályát.

A KRAFT és Design Terminál kapcsolata

A Design Terminál Miszlivetz Ferenc meghívására vesz részt a KRAFT programban. 2014 tavaszán Miszlivetz Úr invitálására a Design Terminál munkatársai megtekintették a program keretében felújításra kerülő kőszegi épületeket. A bejárás során meglátogatták a nemezgyár épületét is, melyről az az információ állt rendelkezésre, hogy tulajdonosa pillanatnyilag eladásra kínálja, és már volt olyan vevő jelölt, aki a gyár megvásárlása után azt lebontotta volna azzal a céllal, hogy helyén lakóparkot létesítsen.

Ekkor született meg az épületegyüttes megmentésének, illetve a Design Terminál KRAFT programhoz való szerves kapcsolódásának gondolata.

Előzmények

Javaslatunk (1. számú melléklet: [a tanulmányt készítették](#)) előzménye a Design Terminál által szervezett 2014. július 20-27 között Kőszegen megrendezett HOLIS tábor (<http://holis.designterminal.hu/>). A tábor célja a kőszegi Bionemezgyár revitalizáció koncepcionális tervének elkészítése és prezentálása volt. A hazai és nemzetközi felsőoktatás számos diszciplínájából érkező egyetemisták és frissen végzettek (2. számú melléklet: [részrtvevők](#)) Kőszeg városát, a helyi értékeket és érdekeket megismerve (3. számú melléklet: [a konzultációban részt vettek](#)) és figyelembe véve, elkötelezettséggel készítették el javaslataikat.

Jelen megvalósíthatósági tanulmány háttereként kiemelten fontosnak tartjuk bemutatni a vezetői munkacsoport összetételét és a táborral kapcsolatos szakmai vélekedéseik szó szerint idézett lenyomatát (4. számú melléklet: [a holisztikus tervezésről](#)), hiszen a **különböző területekről érkezett szakértők fogalmazásának egyezései és különbségei** rajzolják ki a HOLIS módszer, a holisztikus tervezés jellemzőit.

A holisztikus módszertan sajátosságai röviden

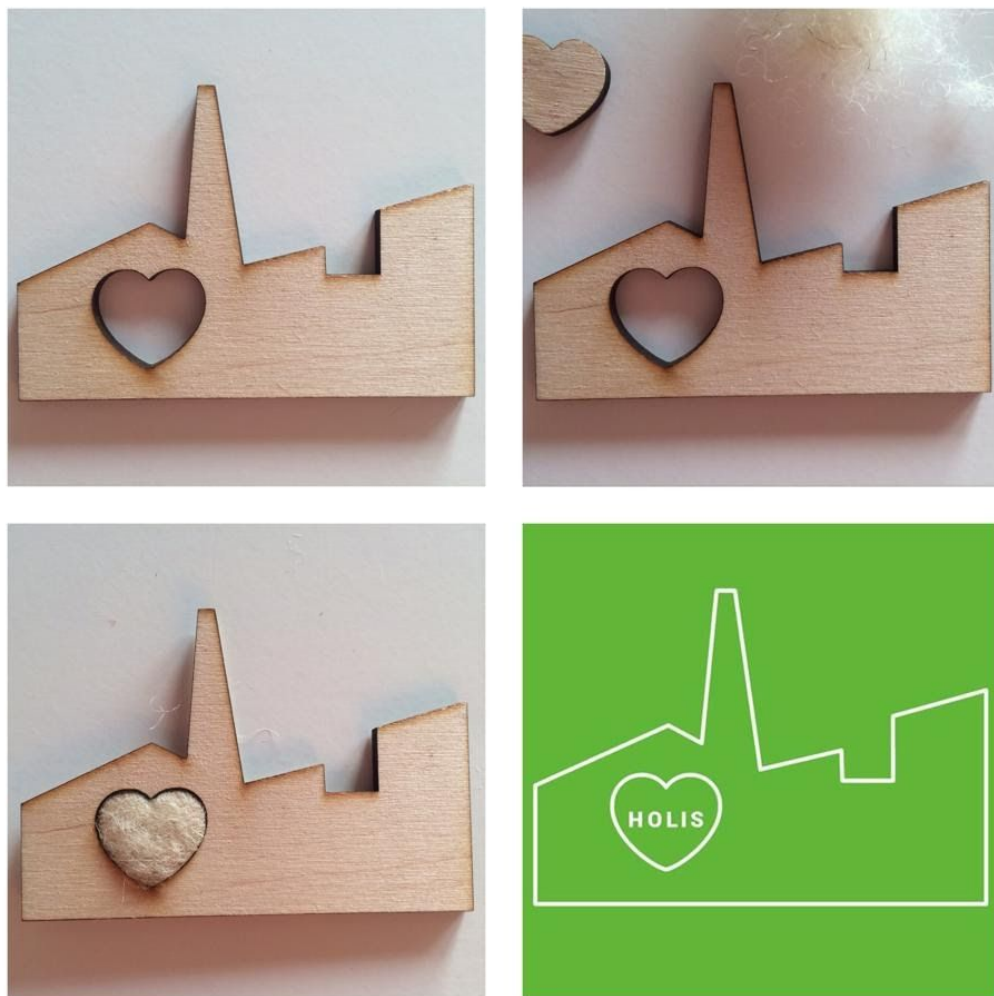
A holisztikus tervezés aktuális társadalmi problémákat szem előtt tartó praktikus módszertan, melynek keretében különféle szakterületek képviselői interdiszciplináris szellemben végeznek értékteremtő és fejlesztő munkát. A szemlélet célja olyan terv létrehozása, melynek eredményeképp széles körben elfogadott érték jön létre.

A HOLIS módszer olyan komplex, együttműködésen alapuló csapatmunka, melynek szellemi alapját a csapattagok közösen vallott értékei alkotják, és ahol a különböző szakterületek képviselői konstruktív alkotómunka keretében különféle szakmai megközelítéseket egyesítenek a közösen felismert cél érdekében, így biztosítva a létrejövő eredmény holisztikus voltát.

A holisztikus tervezést alapvetően meghatározza a csapattagok és csapatvezetők egalitárius szemlélete - az aktív tervezői mellérendeltségben történő munka meghatározója az interdiszciplináris együttműködés tanulságos élménye. A holisztikus szemlélet támogatott tervezői módszertanának keretében a csapatok tagjai és szakmai vezetői sokoldalú háttértámogatás (csopordinamika, konfliktuskezelés, kommunikáció) mellett koncentrálnak a tervezési feladatra.

A HOLIS tehát egy megközelítés: arról szól, hogy designer, mérnök, szociológus, pszichológus, közgazdász és a feladat megoldásához szükséges további szakemberek együtt, egy csapatban dolgoznak olyan problémák megoldásán, melyek közvetlenül érintenek bennünket a

mindennapokban. A HOLIS nyári egyetemén csoportvezetők szakmai irányításával jutnak el a résztvevők a probléma megfogalmazásától a tervezésen át egészen a megvalósításig.

by Cosovan Attila

A nemezgyártás kérdése

Az egyik legnehezebb és legtöbb munkát igénylő kérdés a nemezgyártás megtartásának, vagy megszüntetésének dilemmája volt mind a tábor alatt, mind jelen tanulmány elkészítése során. Sok vita, kutatói és tervezői munka után úgy döntöttünk, hogy a nemezgyártás megtartása, megújítása, mi több, branding és kommunikációs célokra való felhasználása teljes mértékben indokolt.

A gyár múltja és jelene

A középkorban a mező- és erdőgazdálkodás mellett a kereskedő város céhes kézműipara volt a jellemző. Az 1746-os városi jegyzőkönyv szerint a 18. századi céhes ipar és kereskedelem sem tudta túlszárnyalni a borgazdálkodás jövedelmét. 1781–1848 között a polgárjogot szerzett kézművesek között a posztókészítők, a csizmadiák, a szabók, a vargák voltak többségben.

A 19. század fordulóján a filoxéra járvány elpusztította a több száz éves szőlő- és borkerteket. Ebben az időben fölülkerekedett az ipar és új textilgyárak jöttek létre: 1898-ban a Nemezgyár, 1902-ben a Csipkegyár, amelyből később alakult a Posztógyár Kőszeg, ami végleg 2005-ben szűnt meg.

Az egykor virágzó nemezipar és a természetes igény az anyag iránt életben tartotta és munkát adott a gyárnak és dolgozóinak egyaránt - a gyár képes volt a fejlődésre és korszerűsítésre egy pontig. Később az államosított gépezet által mesterségesen életben tartott évek után a privatizáció beteljesedésével nem tudott új életre kapni a vállalkozás és megindult a gyár leépülése. Nem segített ezen az sem, hogy a nemez (és a magyar nemez) sok területről kiszorult az import és az új textilipari termékek miatt. A megváltozott piaci körülményekhez a nemezgyár már nem tudott alkalmazkodni, hiszen erőforrások hiányában éppen csak fenntartható volt a termelés. A gyár jelenlegi megrendelése az erőművek, a népművészet, a gépipar, a mezőgazdaság, a hangszergyártás területéről érkeznek.

A napjainkban is működő kőszegi nemezgyár közepes/jó minőségű bionemezt képes előállítani értékes, ám elavult gépparkjával. A 20. századi gyárkomplexum épületállománya a nemezgyártás logikájára és annak maximális kiszolgálására jött létre, így az épületek elsősorban ezt a funkciót képesek hatékonyan kiszolgálni. Ezek a tények azonban egyben a sikert is jelenthetik. Az üzem gépeinek cseréje a magas költségek miatt nem reális gondolat, azonban azok javítása és korszerűsítése alkalmassá tehet egy hagyományokra és kézműves minőségre épülő gépesített termelést, amely hatékony menedzsmenttel és csatolt funkciókkal újra felfelé ívelő pályára állíthatja a gyárat.

A nemezgyártás jövője

A gyapjú nemez széles körben használt anyag sok előnyös tulajdonságának köszönhetően:

- Rendkívül **rugalmas**, időálló, megtartja fizikai tulajdonságait évtizedekig
- **Vegyszerálló**, égés gátló és önkioltó
- **Kopásálló**, a vágáskor létrejövő tiszta élek megmaradnak, nem rojtosodnak
- **Nyomásálló**, több ezer összenyomás-elengedés után is megtartja alakját
- Kiváló **hangszigetelő és rezgéscsillapító**
- **Hőszigetelő**
- **Környezetbarát**, kizárólag **megújuló energiaforrások** felhasználásával készül

Előnyök és hátrányok

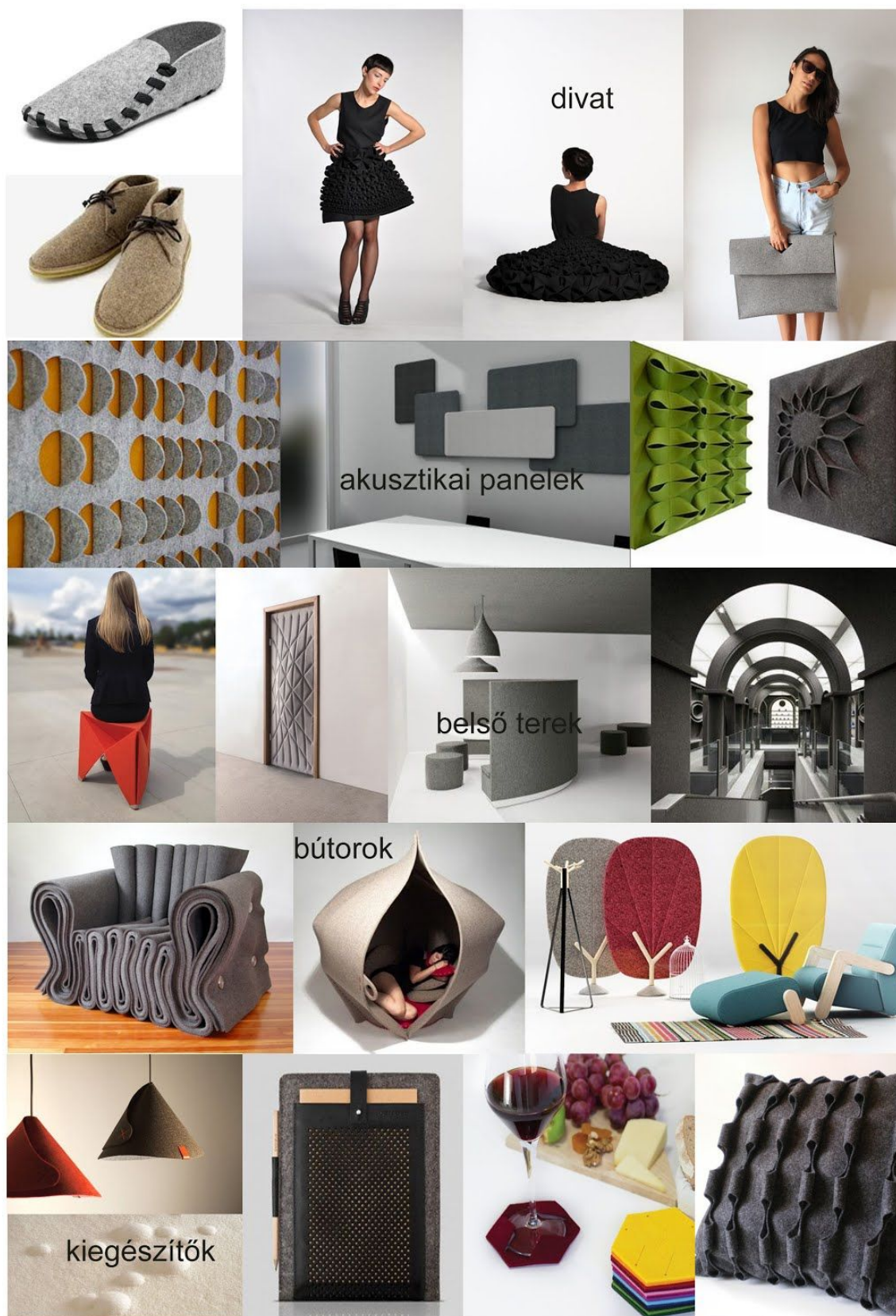
Nemzetközi összevetésben nagyon fontos különbségeket találunk a külföldi versenytársak és a kőszegi nemezgyár működése között. A gépek öregsége és a munka emberközelsége nem feltétlenül jelent azonban hátrányt. Az elavult géppark ugyan nehezíti a termelőkapacitás versenyképességét, az ott dolgozók szakértelme, és a gyártás közel százéves tapasztalata ugyanakkor olyan kuriózum, amelyre marketingstratégiát is érdemes alapozni.

A gyár jelenlegi működésének legnagyobb hátránya a versenytársakkal szemben a marketing-kommunikáció hiányosságaiból adódik. Amíg a cseh, német, kanadai, kínai, török gyárak honlapján a környezettudatos szempontok hangsúlyozása mellett a felhasználási lehetőségek és termékvariációk széles skálájával találkozunk, addig a bionemez.hu oldalon található információ rendkívül szegényes. A nemzetközi piac jellemzően nem rendelkezik információval a gyár működését illetően, a gyár honlapja kizárólag magyar nyelven működik, így új nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok létrejötte gyakorlatilag esélytelen.

Szintén meghatározó jelentőségű visszavető tényező a termékek egyoldalúsága és a termelés rugalmatlansága.

A problémák súlyozásából látszik, hogy nem feltétlenül szükséges új gépparkba beruházni - kisebb felújításokkal, átszervezéssel is optimalizálható volna a gyártás. Az igazi fellendülést designerek, textilipari szakemberek bevonásával érnénk el. Az egyetemek szervezésében Kőszegre látogató designerek anyagkísérleteket végeznének, valamint nemezből, illetve nemez felhasználásával terveznének termékeket, melyeket a gyárral közvetlenül összekapcsolt üzleti egység árusítana. A nemez rendkívül sok előnyös tulajdonsága a felhasználás széles palettáját teszi lehetővé.

A tervezőcsapatokhoz szorosan kapcsolódó marketing stáb segítené hangsúlyozni a környezettudatos "bionemez" koncepciót, illetve a gyár hagyományait, amelyek nagy előnyt jelentenek egy brand építés során.

A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd!* 4.0 licenc alatt van; egyes esetekben más módon is felhasználható.

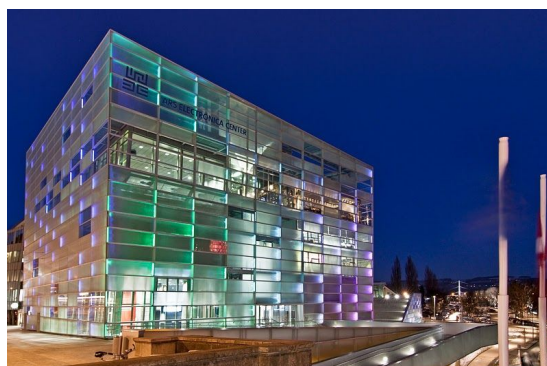
Miért látunk a nemezgyárban fantáziát?

A kőszegi nemezgyár épülete történeti értéket képvisel, mind a kőszegi közösség, mind az ország építészettörténete szempontjából. Az épület a meglévő nemezgyártási funkció mellett alkalmas lehet kulturális, kreatív ipari funkciók betöltésére is - számos nemzetközi példa bizonyítja, hogy korábbi funkciók revitalizálása és az épületek új pluszfunkciókkal való egyidejű megtöltése működőképes kombináció, mely egyszerre újjáéleszti a szakmai közeget és lendületbe hozza a közösségi és kulturális életet.

Az alábbiakban felsorolt, kiválóan működő, eredményes nemzetközi példák bizonyítják a feltételezés helytálló voltát:

[Ars Electronica, Linz](#)

Az Ars Electronica Center kakukktojás a példák között, hiszen nem egy régi ipari épület felújításával jött létre. Mégis fontosnak érezzük megmutatni ezt az intézményt, hiszen tökéletesen példázza azt az elképzelésünket, hogy egy jól megfogalmazott fókuszterület milyen pezsgő tudományos, kutatói, oktatási és vállalkozási tevékenységet tud generálni, miközben megszólítja a téma iránt érdeklődő laikus közönséget is. Az Ars Electronica Center a művészet, a technológia és a közösség kapcsolatait kutató, ritmikusan önmagát "újra feltaláló" közeg.

A kezdeményezés alapja az "Ars Electronica Fesztivál"; az elektronikus zene, a számítógépes zene és a multimédiás animációk fesztiválja. A "Prix Ars Electronica" évenként kiosztott díj, melyet az elektronikus és interaktív művészetben, számítógépes animációban, digitális kultúrában vagy zenében elért elismerésként adnak át. Ehhez kapcsolódik egy egész évben működő előadó központ és az azt összefogó "Futurelab" kutatási és fejlesztési laboratórium. Az Ars Electronica Center évente változó kiállítása a kutatólaborokból származó interaktív installációkkal és a különböző művészi közlésformákkal utal a jövő fejlődési irányaira. A múzeumba látogatók a történések középpontjában találhatják magukat, sőt saját maguk is kísérletezhetnek.

[The WUK - Bécs](#)

A WUK (Werkstätten- und Kulturhaus) egy közel 12000 négyzetméteren működő kulturális központ: a workshopok és közösségi élet bölcsője Európa egyik legnagyobb kulturális centrumában. Az egykori mozdonygyár jelenleg négy fő területre koncentrálva a zenének, az előadóművészeteknek, gyermekprogramoknak és művészeteknek biztosít otthont. A WUK helyet és támogatást nyújthat mindazok számára, akik érvényesülni szeretnének művészeti, politikai vagy szociális projektekben. Ennek kapcsán fontos hangsúlyoznunk Bécs és Kőszeg közelségét, ami alátámasztja a város elhelyezkedésében rejlő lehetőségeket.

[Fabrika - Center of Creative Industries \(CCI\), Moszkva](#)

A 2004-ben alapított PROEKT_FABRIKA az első non-profit kortárs vizuális szervezetként jöhetett létre Moszkvában. A 700 négyzetméternyi kiállítótér és további 1000 négyzetméternyi szabadon felhasználható terület a különböző kulturális és szociális események - mint tánc, színház és zenei előadások - befogadását tűzte ki céljául. 2008-ban a központ a Trans Europe Halls tagjai közé került (csak úgy, mint a hazai A38 Hajó és a Bakelit Multi Art Center Budapest). A projekt küldetése a kulturális és szellemi sokféleség segítségével a kortárs művészet és a hozzá kapcsolódó kultúra bemutatása. Programjuk serkenti a közönség érdeklődését a kortárs művészetek iránt, s így hozzájárul a kulturális identitás fejlesztéséhez a 21. századi Moszkvában.

[BWF Envirotec, Offingen](#)

A BWF Envirotec a modern nagyipari nemezgyártás világvezető példája, s ezzel együtt bizonyíték a nemezben rejlő lehetőségek professzionális kiaknázására. Fő profiljuk szűrőbetétek előállítására ipari, terméktechnológiai és szilárd/folyadék elválasztási folyamatokhoz. Termékeiket

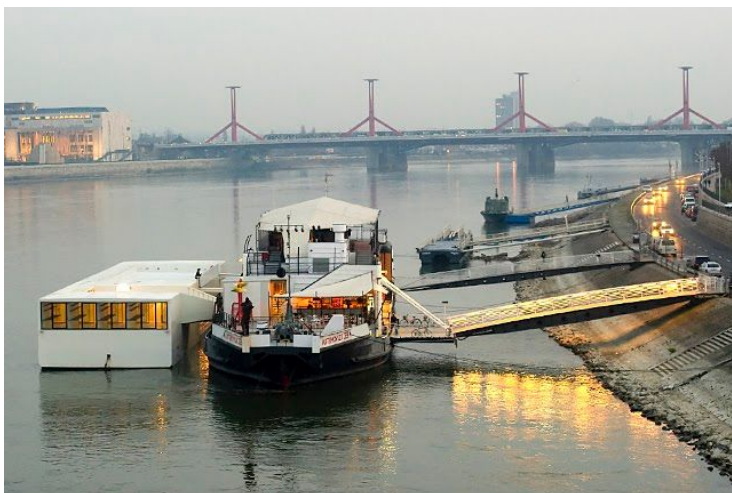
A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg!*-Ne add el és felhasználható.

elsősorban Ausztráliában, Kínában, Csehországban, Indiában, Olaszországban, Oroszországban, Törökországban és az Egyesült Államokban forgalmazzák.

Főbb üzleti szegmensek: aszfalt üzemek, biomassza erőművek, vegyipar és gyógyszeripar, magas hőmérsékletű porleválasztás, széntüzelésű erőművek, élelmiszeripar, színesfém és acélgyártás, cement, gipsz és mészipar, termikus hulladékkezelés. A cég az értékesítési hálózatán belül rugalmas és testreszabott megoldásokat kínál a megoldandó problémák kezeléséhez.

A38 Hajó, Budapest

Az A38 koncerthajó, kulturális központ és étterem - mely a világ leghíresebb átalakított ukrán teherhajója - a budai oldal közelében, a Petőfi híd lábánál ringatózik a Dunán. Az A38 mára fogalommá vált, a zárt és nyitott koncerthelyiségekben hírességek egész sora lépett már fel szinte minden műfajból. Erős párhuzamok húzhatók a kőszegi nemezgyár lehetőségei és a hajó között, még ha elsőre nem is tűnik egyértelműnek a kapcsolat.

A hajó, mint építészeti kihívás

“Az Artemovszk 38 egy hajótípus neve, amely a kihalófélben levő szocialista realista ipari tervezés és hajóépítés egy fejezetének emlékét őrzi. Egy 1968-ban épült ukrán kőszállító hajó hosszú utat tett meg azért, hogy új életre keljen és megkezdje utazását a jövőbe. Az építészeti tervezés és kivitelezés célja az volt, hogy az eredeti mérnöki és ipari munka specifikus jellemzőinek megőrzése mellett egy high-tech, modern, barátságos és jól kihasználható tér szülessen meg.”

A hajó, mint szimbólum

“A hajó rekonstrukciójával és Dunára helyezésével az A38 legénysége kezdeményező szerepet vállal abban, hogy életet és kultúrát vigyen a budapesti Duna-partra.”

“Az A38 legénysége jelképértéke miatt vállalkozott épp egy hajó felújítására. Az Artemovszk 38 - ami egykor a Tripolje nevet viselte - az átalakítást, átépítést,

A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd!* 4.0 licenc alatt van; egyes esetekben más módon is felhasználható.

rehabilitálást követően Budapest új, ipari jellegű, modern helyszíne lesz, amelyről gyönyörű kilátás nyílik a városra, s amelyet körülvesznek a természet és a történelem emlékei.”

A hajó, mint kulturális és üzleti vállalkozás

“Az A38 célja, hogy modern, nemzetközi művészeti, közösségi, szórakoztató és rendezvény központtá váljon azáltal, hogy magas színvonalat biztosít a program, a menedzsment, valamint a környezet terén egy izgalmas hangulatú, pezsgő hely kialakítása révén.”

Vízió

A HOLIS Factory egy olyan intézmény, amely erősen koncentrál a textiliparra, képzési, kutatási és gyártási kapacitásai egyedülállóvá teszik a régióban. A textiliparhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységek mellett helyet biztosít olyan szakterületeknek is, amelyek a holisztikusság jegyében kapcsolódnak a textil iparhoz. Így találunk itt mérnököket, akik a textil gyártásához szükséges gépekkel foglalkoznak, biológusokat, akik a textilek biológiai előállításával kísérleteznek, nanotechnológusokat, akik a textilek tulajdonságait nano szinten képesek befolyásolni, designereket, közgazdászokat, marketing és kommunikációs szakembereket, akik az anyagokat termékeké alakítják és erre épülő vállalkozásokat indítanak útnak.

Egy olyan nemzetközi szinten jegyzett tudásközpont jön létre, ahol koncentrálódik a textiliparral kapcsolatos kutatás, képzés, innováció és kis szériás gyártás.

A HOLIS Factory nyitott a látogatók számára. Multifunkcionális termében koncerteket, színházi előadásokat, konferenciákat rendeznek, amelyek ismertté és szerethetővé teszik az intézményt.

A jelenleg is működő nemezgyártás kisebb alapterületen, felújított, muzeális értékű gépekkel folyik. Ez adja a központ lelkét, ettől válik egyedivé, szerethetővé, megjegyezhetővé. A nemezgyár menedzsmentje a központban jelen lévő innovatív kapacitásokkal új termékeket fejleszt ki és új piacokat hódít meg, így a nemezgyártás újra profitábilis tevékenységgé válik.

A HOLIS Factory együttműködő partnerei a mindenkor KRAFT projektpartnerek és olyan nemzetközi intézmények, amelyek élen járnak a textilipari kutatásban, vagy ahhoz valamilyen módon kapcsolódó területek kutatásában, képzésében, innovációjában.

Az évente megrendezett fesztivál a HOLIS Factory csúcseseménye. Textilipari, oktatási és kutatási intézmények a világ minden pontjáról részt vesznek ezen a szakmai eseményen, ahol bemutatják az aktuális munkájukat. Divatipari cégek, tervezők, szakmabeliek és laikusok látogatják a kiállításokat, konferenciákat és workshopokat. Divatbemutatók, koncertek, performanszok és színházi előadások színesítik esténként a szakmai programot, amely sok laikus nézőt is vonz a világ minden pontjáról.

A HOLIS központ szervesen kapcsolódik a Gyöngyös patak és a csónakázó-tó revitalizációjához.

Kőszeg integrációja

Kőszegre már nem mint határ menti kisvárosra kell gondolnunk, elhelyezkedését a környező nagyvárosok hálójában kell értelmezni. Az Ausztria-Magyarország közvetlen határán elterülő településhez közel van Szlovénia, Szlovákia és Csehország is. A város és környéke vonzó turistacélpont. Megközelíthetősége folyamatosan javul, jelenleg másfél órás autóútra található nemzetközi repülőtér (Bécs-Schwechat), vonattal is elérhető, valamint számos főút, autópálya fut a város irányába. A HOLIS Factory nemzetközi intézet és erősen épít a régióban található nagy városokban rejlő potenciálra (Bécs, Graz, Maribor, Szombathely, Sopron, Pozsony, Győr, Balaton felvidék).

A város történelme, történelmi emlékhelyei, a környezet, a hegyek, a tiszta levegő vonzó a látogatók számára. A környezet ideális tanulásra, kapcsolódásra. A bionemzgyár elhelyezkedése festői, az erdőszélen, patakparton elterülő századfordulós ipari épület karakteres. A város történetét és adottságait figyelembe véve a nemzgyár ideális hely kreatív gondolatok megvalósításához. A kisvárosban az oktatás szerepe is meghatározó - a bencések által alapított helyi gimnázium évszázadok óta üzemel, az elmúlt években pedig egyetemek kihelyezett képzései, nyári egyetemek költöztek Kőszegre.

A textilipar Kőszegen komoly hagyományokkal bír, a korábbi jelentős gyártóbázis a rendszerváltás után azonban eltűnt. A Bionemz gyár utolsó textilipari gyár a városban, utolsó nemzgyár a megyében, az országban.

A helyiek véleménye is arra enged következtetni, hogy valaminek történnie kell a városban, a várossal, a nemzgyárral. Szeretnék megővni ezt a lenyűgöző ipari épületet, s közös céljuk, hogy több rétegű, pezsgő élet költözzön a gyárba. A nyitottság egyértelmű, a város lakói kooperatívak, hiszen a nemzgyár egy olyan érték, mely mindannyiunk számára kiemelten fontos.

Funkciók

A felújított gyár területén 4 funkció kap helyet, amelyek egymással szoros együttműködésben határozzák meg a HOLIS Factory mindennapi működését. A gyártás, a képzés, az innováció és inkubáció, illetve a kultúra és szórakozás egy olyan holisztikus működést biztosít a központ

számára, amely hosszú távon is fenntartható és erős pozitív hatással lesz mind Kőszeg városára, mind a magyar textiliparra.

Gyártás

A nemezgyár működése jelenlegi formájában nem fenntartható. A tanulmányban rávilágítottunk a gyár működésének számos gyenge pontjára, azonban a lehető legpontosabb diagnózis érdekében további, mélyreható analízis szükséges, a belső működés, emberi erőforrások, valamint a piackutatás, és egyéb területeken. Csak az ezekből nyert információk birtokában lehetséges olyan stratégia felállítása, ami garanciát jelenthet a jelen tanulmányban megfogalmazott rövid, közép, és hosszú távú célok elérésére. Szükséges egy megalapozott üzleti terv összeállítása. Ezt a munkát a koncepció pozitív elbírálása esetén egy arra dedikáltan összeállított csapattal tervezzük elvégezni, akik a későbbiekben a nemezgyár új menedzsmentjét alkotják.

Ebben a dokumentumban csupán azokat a meglátásainkat foglaljuk össze, amelyek meggyőztek minket arról, hogy a nemezgyártásnak van jövője, illetve bemutatjuk, milyen jövőkép alakult ki bennünk, ami a megalkotandó üzleti terv erős támasza lehet.

Kutatásaink során arra jutottunk, hogy a nemezgyártás megtartásából számos előny származhat. A nemez egyre kiterjedtebb felhasználási területe azt mutatja, hogy a nemeznek van jövője. A városban, illetve a régióban a nemezgyár az egykor virágzó textilipar utolsó képviselője. Egy ilyen gyár bezárása negatív társadalmi hatásokat indíthat el, amelyek negatívan érinthetnek minden modernizációs törekvést. Illetve fordítva: a gyár megmentése pozitív társadalmi hatásokat generálhat, melyek minden további fejlesztést is pozitívan érinthetnek.

A Kőszegi Bionemezgyár az egyetlen nemezgyár Magyarországon és a régióban, számos felhasználó mégis inkább cseh, és német gyárakból szerzi be a szükséges nyersanyagot. Megítélésünk szerint, az erős piaci szereplőkkel való reménytelen verseny helyett új lehetőséget jelenthet a gyár számára a kreatívipar bevonása. Ez elengedhetetlenné teszi az előállított termékek újragondolását.

A termékek, piacok átalakulása szükségszerűen magával vonja a termelés átalakulását is. A gyártási sor racionalizálása technológus bevonásával, a jelenleg is működő, tradicionális

géppark felújításával történik. A nemezgyár gépei annak ellenére, hogy a korszerű gyártási igényeket nem tudják kielégíteni, jelentős kulturális értékekkel bírnak. A tradicionális gépek felújításával, és folyamatos karbantartásával a termelés a látogatók számára látványossággá válik, így ezek az értékek megőrizhetőek és átadhatóak a jövő számára. A muzeális korú gépekkel való gyártásból komoly kommunikációs előny is kovácsolható, ami hozzáadott értéként jelenhet meg az értékesítés során.

A gyártás megítélésünk szerint a jelenleginél kisebb területen megvalósítható, ezáltal jelentős területek felszabadíthatóak a gyárban. Az így nyert területek biztosítanak teret a tervezett képzési, innovációs és kulturális programok megvalósítása számára.

Képzés

A képzési központban a textilgyártásához szükséges gépekhez, technológiához, illetve az abból fejleszthető termékekhez értő szakembereket képeznek. A képzési kurzusokat úgy alakítjuk ki partnereink segítségével, hogy abban mindig a leginnovatívabb technológiák kapjanak helyet. A képzési központ rendelkezésére állnak olyan műhelyek és gépek, ahol minden feltétel adott a kísérletezéshez.

A HOLIS Factory biztosítja a képzésekhez szükséges infrastruktúrát és menedzsmentet. Az állandó kurzusok mellett helyet kapnak olyan képzési programok, melyeket állandóan változó partnerekkel (hostok) alakítjuk ki és hirdetjük meg. Ezzel biztosítjuk, hogy a képzési portfólió korszerű legyen, mindig a legfrissebb tudást közvetítse a diákok felé.

A képzési tevékenység részeként nyári egyetem fejlesztését és működtetését tervezzük, amely erős kísérletező jellegéből adódóan fontos eredményekkel szolgálhat a HOLIS Factory területén található kutatási laborok és vállalkozások számára.

Lehetséges hostok:

Akademie der blindenden Künste Wien

AMI - Alkalmazott Művészeti Intézet

BKF-KMK

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

École d'Art Maryse Eloy

A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd!* 4.0 licenc alatt van; egyes esetekben más módon is felhasználható.

FH JOANNEUM University of Applied Sciences (Graz)
Graz University of Technology
MOME
Pannon Egyetem Műszaki Kar
Slovak University of Technology in Bratislava
University of Applied Arts Vienna
University of Economics in Bratislava
University of Graz
University of Maribor
University of Vienna
Univerza v Ljubljani
Vienna University of Economics and Business
Vienna University of Technology

Lehetséges KRAFT partnerek:

Center for Advanced Study
Kétpólusú Jövőkutatói Centrum
Fenntarthatósági Elemző Központ
Big Data központ
ISES Kiadó Hivatal (Publikációs Iroda)
Pannon Egyetem kutató-oktató bázisa

Innováció és inkubáció

A telek egyik csarnokában kap helyet a komplexum innovációs centruma, melynek épülete egy jól felszerelt textilkutató-labor mellett széleskörű kutatás-fejlesztési tevékenységet is befogad. A laborral egy olyan kutatás-fejlesztési központ kerül Kőszegre, amely a helyi hagyományokra épít, működése valós igényeket elégít ki, és a kialakuló tudásbázisa az egész világon egyedülálló szerepet tölt be. Az innovációs labor két fő szervezeti egysége a textilkutató és a Design Terminál inkubációs tevékenységét végző részleg.

A textilkutató elsődleges feladata, hogy a textilipar számára kutasson és fejlesszen ki új technológiákat, munkájához természettudományos módszereket segítségül hívva. A labor létesítésének alapja, az a tendencia, mely szerint a világ kreatív centrumai a textilben rejlő lehetőségeket friss tudományos kutatások segítségével használják ki. Az informatika és az elkövetkező évek kutatási irányait várhatóan domináló biológia vívmányai a textilipar számára eddig elképzelhetetlen távlatok felé nyitották meg az utat. A lehetőségek szinte végtelenek, az informatikai újításokat felhasználó ún. okos textilek mára ugyanúgy megjelentek, mint a bakteriális szaporítással

A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg!*-Ne add el!
is felhasználható.

előállított szövegtípusok. A labor kezdetben más intézmények felhalmozott tudására alapozná működését, később saját tudása tehetné világhírűvé.

Az inkubációs tevékenység több szinten jelenik meg a központban, melyeket részben a Design Terminál mentor- és konzultációs programja szolgáltat. Az inkubáció első szintje a kutató/kísérletező műhelyekben létrejövő eredmények piacosítása, vállalkozói úton való elindítása. Első sorban vállalkozói ismeretek átadása, illetve könyvelői, ügyvédi, üzleti tanácsadás folyik itt. Az inkubációs tevékenység részeként üzleti angyalokat és kockázati tőkebefektetőket is bevonunk a modellbe, akik biztosítják a vállalkozások fejlesztéséhez szükséges tőkét.

Lehetséges KRAFT partnerek:

Smart City (IBM)

Pannon Egyetem kutató-oktató bázisa

Kultúra és szórakozás

A kultúra és szórakoztatás területe semmiképp sem hiányozhat a fő funkciók közül, hiszen ez az, amely több érdeklődőt, látogatót vonz a gyárba, tömegeket tud megszólítani, helyieket és távolabbról érkezőket egyaránt.

Mindenképp szükséges olyan funkció, mely biztosítja, hogy a gyár nyitott legyen mindenki számára, ezért alapelképzelésként egy nyitott gyárról beszélünk, ahova bárki, bármikor ellátogathat, nyitott ajtók várják, legyen bármi látogatásának motivációja. A létesítmény ezen funkciójánál szeretnénk bevonni a távolabbról látogatók mellett a helyi, környékbeli lakosságot is annak érdekében, hogy ne csak azok számára legyen rendszeres célpont a gyár, akik éppen itt dolgoznak, tanulnak, oktatnak, kutatnak, hanem legyen visszatérő lokális közönsége is. Ehhez pedig vonzó kulturális és szórakoztató funkciók kialakítása szükséges. Elengedhetetlen a gyár nyitottságának megteremtése területi, földrajzi értelemben épp úgy, hiszen a jó megközelíthetőség alapfeltétel a város irányából is.

Célunk egy olyan nemzetközi multifunkcionális közösségi tér megvalósítása, mely helyet ad különböző programoknak, legyen szó bármilyen kulturális aktivitásról, művészeti ágról, eseményről (kiállítás, konferencia, fesztivál, koncert, workshop). Ez a közösségi tér számos területről (szakmai, érdeklődési, földrajzi) összehozza az embereket, új kapcsolatok alakulnak ki, mélyülnek el. Nem egy dologra koncentráló, szigorú keretek közt mozgó térről beszélünk, hanem minden terület irányába nyitott térről, melynek szellemisége erősíti a holisztikus alap gondolatot, technikai felszereltsége pedig alkalmassá teszi koncertek, színházi előadások, komoly multimédia installációk, filmvetítések befogadására is.

A közösségi tér részeként működik egy kávézó-étterem is, mely kiszolgálja a gyár összes funkciójában közreműködőket, résztvevőket, illetve különböző rendezvények lebonyolításában is

A koncepció szövege Creative Commons *Nevezd meg!*-Ne a szerzőt ne vedd ki a műből! licenccel is felhasználható.

rendelkezésre áll. Az enteriőr illik a gyár hangulatához, értékeket őriz, de közben modern, a közönség számára is vonzó, nem öncélú.

A nagyközönség és kiemelten a vállalati vásárlók számára kel életre a nyitott gyár showroomja. Ez a tér arra szolgál, hogy bemutassa a vállalati vásárlóknak a gyár termékpalettáját, illetve a nemezanyag-innovációkat, de az idelátogatók vásárolhatnak is a gyár termékeiből, vagy az abból készült design-tárgyakból is. A showroom, kialakításának köszönhetően (mobil elemek) nemzeti és nemzetközi iparági expókon és rendezvényeken is részt tud venni, elérve közönségét, ezzel támogatva értékesítési és marketing stratégiáját.

A négy fő alappillér-funkcióval működő nyitott gyár a holisztikus gondolkodásmód szimbóluma (modern, nemzeti és nemzetközi, kulturális, művészeti és közösségi központ), mely teret ad a kreatív gondolatoknak, mindezt pedig világszínvonalon.

Lehetséges KRAFT partnerek:

Minden KRAFT partner

Stakeholderek

A holisztikus gondolkodás jegyében alaposan meg kell vizsgálni már a projekt tervezési fázisakor azt, hogy kiket hogyan befolyásol a munkánk. Az érintettek (érdekeltek) vagyis a stakeholderek olyan társadalmi csoportok (vagy személyek), melyekkel a projekt lényeges, tartós és már a 0. fázistól kezdve szoros kölcsönhatásban állhat. Ezen csoportokat figyelembe kell vennünk a szervezeti célok elérésében, hiszen az ő támogatásuk és részvételük kritikus sikerünk érdekében.

A stakeholder-analízis a stratégiai- célkitűzés és térkép kidolgozásában segít, az érintettek köre pedig igen tág lehet. A projekt sikerének egyik alapja a stakeholdereinkkel való megfelelő kapcsolattartás, informálásuk. Bevonásuk és attitűdjük minősége (semleges, támogató, korlátozó) projektünk tervezése, végrehajtása és működése során is nagy jelentőséggel bír. A stakeholdereink azok, akiket érintettségüktől függően, első kézből szeretnénk informálni minden fontos fejleményről, így ők a projekt kommunikációs stratégiájának kidolgozásakor kiemelten fontos szereplők. A stakeholder-vélemények meghallgatása a holisztikus szemlélettel összhangban van, párbeszéd létrehozása közelebb hozhatja a résztvevőket.

A Bionemezgyár revitalizációs terve kapcsán számos stakeholder-csoportot gyűjtöttünk össze, így rendkívül szerteágazó lehet 'stakeholder-térképünk. A legfontosabb stakeholderek köre azonban már most is meghatározható, és a szervezet iránt tanúsított attitűdjük is megállapítható. Ha ez az új komplexum integrálni tudja az eredeti épület, gyár funkcióit és a környezettel (természeti és emberi tényezők) is összhangban tud működni, akkor nem valószínűsíthető, hogy bármiféle támadások érnék bármelyik érintett körből. Eddigi tapasztalataink alapján nyitottság és pozitív várakozás figyelhető meg a projekt kapcsán. Stakeholdereinket nemcsak tevékenységi körük, hanem a projekt szempontjából vett fontosságuk, befolyásoló erejük alapján csoportosítjuk. Jelen pillanatban két fő csoportot tudunk meghatározni: elsődleges és másodlagos érintettek csoportját. Az elsődleges célcsoportba tartozó érintetteket a projekt kezdetétől fogva informáljuk, tartjuk velük a kapcsolatot.

Elsődleges érintettek	Másodlagos érintettek
helyi illetőségű érintettek (lakosok, önkormányzat, helyi média) KRAFT program aktorai és partnerei szabályozó szervek (minisztériumok, hatóságok)	oktatási intézmények regionális szervezetek nemzetközi szervezetek

Célcsoport

Célcsoportunkat elsősorban azok alkotják, akiket szeretnénk, hogy ellátogassanak a gyárba, itt dolgozzanak, oktassanak, kutassanak, tanuljanak, itt élnek, éljenek a városban. Valamint szeretnénk megtalálni azokat a szervezeteket, csoportosulásokat, akik befolyásolhatják az új komplexum működését. Harmadik fontos pillér a média, hiszen ők azok, akik az üzeneteinket közvetítik konkrét célcsoportjaink felé. A gyár 4 fő funkciója alapján határoztuk meg a lehetséges célcsoportokat.

CÉLCSOPORTOK	személyek	szervezetek	média
1. funkció - gyártás	üzleti partnerek, alvállalkozók, beszállítók, vásárlók, dolgozók, lakosság, látogatók, művészek	hatóságok (engedélyező, adó, környezetvédelem), minisztériumok, önkormányzat	nemzetközi, országos, regionális, gazdasági, környezetvédelmi, könnyűipari, design + közösségi média
2. funkció - képzés	diákok, oktatók	együttműködő iskolák, minisztériumok, oktatási intézmények	nemzetközi, országos, regionális, hír, oktatási, kulturális, design + közösségi média

3. funkció - innováció és inkubáció	diákok, oktatók, kkv, művészek, tervezők, kutatók, kurátorok, üzleti angyalok, kockázati tőkések	együttműködő iskolák, minisztériumok, oktatási intézmények, kutatási laborok, kockázati tőke alapok	nemzetközi, országos, regionális, hír, oktatási, gazdasági, tudományos, design + közösségi média
4. funkció - kultúra, szórakozás	látogatók, helyi lakosok, művészek, fellépők	együttműködő intézmények, múzeumok, kulturális központok	nemzetközi, országos, regionális, hír, kulturális, programajánló, zenei, képzőművészeti, design + közösségi média

Beruházás

A gyár épületeinek többsége ugyan korának megfelelő, jó műszaki állapotban van, nem képes sem az átalakuló termelés, sem pedig a tervezett programok térigényét kielégíteni. Ennek érdekében jelentős építészeti, energetikai felújításokra van szükség.

A költségek a tervek jelenlegi kidolgozottsága alapján a következőképpen alakulnak.

ingatlan vásárlása	60 000 000
építési költségek	1 116 586 700
tervezési költségek	111 658 670
eszköz beruházás	263 000 000
gépek felújítása	250 000 000
ÖSSZESEN	1 801 245 370

Részletes állapotfelmérés az [5. számú mellékletben](#) olvasható.

Ütemezés

tevékenység \ hónap	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Éptészeti tervezés																					
Építési engedélyek beszerzése																					
Részletes megvalósítási tervek elkészítése																					
Közbeszerzési feladatok																					
Gépek leállítása, szétszerelése, felújítása																					
Belső felújító kivitelezési munkálatok - aljzatok, padlók, falak, mennyezetek, nyílászárók																					
Külső felújító kivitelezési munkálatok - tetőszigetelések, homlokzatok																					
Épületgépészeti munkálatok - új kazánház és fűtési rendszer felújítás, átalakítás																					
Épületvillamossági munkálatok																					
Belsőépítészeti kivitelezési munkálatok - új funkciók, vizesblokkok, konyha, iroda																					
Eszközbeszerzés - műhelyek és irodák, konyha és konferencia																					
Berendezés																					
Átadás																					

Működtetés

A működtetés alapvető koncepciója kettős elven működik: minden funkciónak van egy saját for-profit működtető szervezete, illetve az egész HOLIS Factory mögött egy non-profit működtető szervezet áll. Az egyes funkciókat működtető szervezetek biztosítják a funkciók professzionális működését, követve az adott terület pozitív trendjét a profitábilis, vagy legalább önfenntartó funkcionálás érdekében.

A HOLIS Factory funkcióit működtető szervezeteket egy non-profit szervezet fogja össze, amely a funkciókat működtető szervezetektől kap előre megállapított hozzájárulásokat. Ezekből a hozzájárulásokból fedezi a nonprofit szervezet az általános működés költségeit.

A működtetés pontos számadatait a koncepció részletes kidolgozása során tudjuk megállapítani. Előzetes elképzeléseink és elvárásaink alapján a HOLIS Factory néhány év alatt teljesen önfenntartó intézménnyé tud válni.

Mellékletek

1. számú melléklet: a tanulmányt készítették

szerkesztő: Bakos Maxim
olvasószerkesztő: Hoffmann Petra
konceptió kialakítását facilitálta: Csernátorny Fanni
beruházási költségeket számította: Kádár Bálint

A koncepció kialakításában és a tanulmány írásában részt vettek:

Alscher Bettina, Bán Bence, Bakos Maxim, Cosovan Attila, Eckhardt Bálint, Horváth Dóra, Kádár Bálint, Molnár Szabolcs, Polgár Zsuzsi, Simon Mónika, Szabó Márton, Szalai Csaba

fotó, illusztráció: Kádár Bálint, Molnár Szabolcs, Szalai Csaba

2. számú melléklet: résztvevők

HOLIS nyári egyetem

2014. július 20-27.

7 nap, 5 csapat, 1 feladat

5 x 5 fős csapat + 5 csapatvezető / 1 menedzser / 2 facilitátor / 1 külső szakértő / 1 szakmai vezető / 1 táborvezető.

A résztvevők:

HOLIS vezető, szakmai partner:

Bakos Maxim, Kutatási és képzési vezető, Design Terminál. Hello Wood, MOME line – design műhely társalapító, The Budapest Design Meetup, Digitális Design tanfolyam alapító, szervező

HOLIS szakmai vezető:

Cosovan Attila habil. DLA; egyetemi docens MOME, alapító-ügyvezető - Co&Co Designcommunication

Kőszeg, lokális dimenziók:

Trifusz Péter, vizuális művészetek tanára, tanító, grafikus. Jurisich Miklós Gimnázium, Kőszeg, tanár - rajz, művészettörténet, médiaismeret

HOLIS csapatvezetők

Horváth Dóra Ph.D., tanszékvezető egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem, Média Marketingkommunikáció, Telekommunikáció Tanszék
Kádár Bálint, építész, urbanista, kuratóriumi elnök: Kortárs Építészeti Központ; oktató, kutató: BME Urbanisztika Tanszék
Orlai Balázs, tanszékvezető, MOME, Tárgyalkotó Tanszék; Kolbászból kerítést! Stúdió társalapítója
Pais Panni, formatervező, szociológus, alapító Cellux Csoport
Szabó Márton, ügyvezető – Koin; stratégiai tanácsadó - Mito

HOLIS facilitátorok

Bíró Ágota, üzletfejlesztési vezető, British Council; szabadúszó tanácsadó, tréner
Csernátory Fanni, formatervező, Cellux Csoport

HOLIS menedzsment

Szabó Anima, művészettörténész, Design Terminál asszisztens

Csapattagok:

Rinzaan	Erdenejargal	BME	építészmérnök
Polgár	Zsuzsanna	Szegedi Tudományegyetem	szociológia
Simon	Mónika	Bgf-Kkfk	nemzetközi kommunikáció
Szalai	Csaba	Alkalmazott Művészeti Intézet, Sopron	építőművész MA
Vedres	Tamás Ádám	BKF	Média Design
Smiló	Dávid	BME	Építészmérnök
Marczinkó	Ági	BME	Pénzügy Msc GTK
Horváth	Evelin	Budapesti Kommunikációs Főiskola	média design
Méhes	Zsófia	Budapesti Corvinus Egyetem	Nemzetközi Tanulmányok
Eckhardt	Bálint	MOME	Formatervezés
Sarkadi	Zsolt	Pécsi Tudományegyetem	Ipari termék- és formatervező mérnök
Németh	Dóra	Budapesti Corvinus Egyetem	Nemzetközi gazdálkodás, Marketing
Dányádi	Sára	BME	Építészmérnök
Tóth	Enikő	Budapesti Corvinus Egyetem	Tájépítész
Bán	Bence	MOME	Designelmélet MA
Csóka	Attila Róbert	PTE, BME	Építész
Mészár	Anna	ELTE	kulturális antropológia
Papp	Zsófia	MOME	textiltervezés
Miszlivetz	Áron	Universiteit Leiden	Nemzetközi Tanulmányok
Hoffmann	Petra	MOME	Designelmélet
Molnár	Sarolta Szonja	BKF	Környezetkultúra szak
Molnár	Szabolcs	PTE, BME	Építész
Czeiz	Zsuzsa	Budapesti Corvinus Egyetem	Tájépítész
Alscher	Bettina	ELTE(BME),	andragógia (Ipari termék és formatervező szak),
Szatmári-Margitai	Zsófia	University of Gothenburg, School of Design and Crafts	Business&Design MA
Szatmári	Ádám	ELTE	jogász

3. számú melléklet: konzultációban részt vettek

Básthly Béla,	Kőszeg alpolgármestere
Drescher Edina,	textil tervező
Fejérdi Tamás,	építésmérnök, UNESCO szakértője
Horváth Judit,	művészeti vezető, A38
Manchin Róbert,	Gallup Europe igazgatója (2003 - 2014), Europa Nova
Miszlivetz Ferenc,	szociológus, történész, KRAFT projekt elindítója
Preininger Ferenc,	városi tanácsos, Kőszeg
Söptei Imre,	levéltáros, Kőszeg
Szövényi Anna,	építész, Gyöngyös patak revitalizációs terv készítője
Tóth Gyula,	nemezgyár ügyvezetője, Kőszeg
Trifusz Péter,	grafikus, középiskolai tanár, Kőszeg
Z.Karvalics László,	egyetemi docens, BME Információs Társadalom és Trendkutató Központ (ITTK) alapító-igazgatója

4. számú melléklet: a holisztikus tervezés létjogosultsága

A HOLIS program alapelveit és a tábor szakmai koncepcióját nagyon fontosnak tartom a hazai oktatási kínálatban. Azt gondolom, hogy **teret teremteni arra, hogy a különböző szakterületeken jártas fiatalok tapasztalatokat szerezhessenek az együttműködésen, a közösség bevonásán alapuló tervezésben, mindenképpen hiánypótló vállalkozás.** ... mindvégig tanulási folyamatként tekintettem a program tervezésére és megvalósítására (Bíró Ágota, facilitátor)

Amennyire szép és jó feladat volt a Bionemezgyár revitalizációja és funkcióbővítése, annyira nehéz is. Hiszen számtalan olyan nézőpontot élesített, amely messze túlmutat egy „szimpla” design-feladványon, tele morális, kulturális, gazdasági, szociális, építészeti és megannyi részproblémával. Azaz ennél jobb választás nehezen születhetett volna első HOLIS alapanyagának. ... Örölnék, ha nem csak a táborban, hanem Kőszegen, az országban, s azon túl is megmutatkozhatna az a **jobbítva újítani** képes módszer és a belőle fakadó üzenet, szemlélet, amelyik **elismeri a másik tudását, felkínálja a sajátját, hogy abból egy új és széles körben elfogadott érték jöhessen létre.** (Trifusz Péter, lokális dimenziók, Kőszeg)

Legyen következménye az elvégzett munkának, de nem csak kommunikációs szempontból. A Holis Camp ettől (is) lehet nagyon különleges, hogy a nyári egyetem alatt elért eredmények a valós életben láthatóvá válnak. Az elit oktatási (tanítási) szándékot követő szakmai tettek

jelensége erőteljes és pozitív változásokat indukálnának a fiatal diplomásokban; nem beszélve a feladathoz közvetlenül és a holdudvarához tartozó emberek életéről. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

Holisztikus tervezés – HOLIS módszer

Legyen csapatmunka - de olyan - ami egyszerre teszi lehetővé a differenciált és integrált, azaz a **komplex együttműködést**. Minden csapattagnak (beleértve a csapat- és szakmai-vezetőt is) a saját identitása legalább olyan fontos, mint a csapatidentitás. A csapatok **az élet minden területéről** verbuválódhatnak. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

A Holis-módszer, mint „**oktatási módszer**” egyik lehetséges és fontos összetevőjének éppen azt tartom, hogy az eleve adott **nézőpont-pluralizmus**, a módszertani sokféleség vegyítésén túl nem csak lehetővé teszi, hanem szinte **kikényszeríti a folyamatos egymástól tanulást**, az EGYMÁS tanulását. A másik tanult, hozott, begyakorlott vagy csak éppen felvetett módszerének a sajáttal való összevetése, szerencsés esetben saját képére formálása soha nem látott eredményeket hozhat. Így a komponensek nem csak összeadódnak, hanem, mint Sz. Eisenstein montázsképletében, megszületik valami új is, hozamként: $1+1=3$. (Trifusz Péter, lokális dimenziók, Kőszeg)

Egységes hozzáállással érkeztünk, ami a holisztikus tervezés alapelveihez igazodott ... egy közös értékrendszer megfogalmazását látom életszerűnek, amiben **az alapvetések, alapértékek jelentik a mindenkori munka kiinduló pontját**. A csoport dinamikájának nagyon jól tett, hogy különböző szakmai háttérrel érkeztek a tagok, úgy éreztem, hogy ez alapozhatta meg az egymás véleménye, tudása iránti kíváncsiságot, így nem volt helye szakmai rivalizálásnak, mindenki feltételezte, hogy **a másik valami másban jobb mint ő**, hogy hoz valamilyen új tudást a csapatba. (Pais Panni, csapatvezető)

A tábor elérte a célját létrejött a kooperáció a különböző szakágak között. (Orlai Balázs, csapatvezető)

Komplex együttműködés

A szakmai vezető és a csapatvezetők (az instruálás mellett) **kreatív példamutatása** nélkülözhetetlen. Így jöhet létre az **aktív tervezői mellérendeltség**. Ezzel lehet az alkotói áramlatot közvetlenül vagy éppen közvetett úton stimulálni. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

Sikerült nagyon különböző, ám együttműködésre képes csapatot csinálni. Ez azért volt fontos, mert a **csapatvezetők és szervezők a saját együttműködésük nehézségeire reflektálva jobban érthették a saját csapatuk együttműködésében rejlő nehézségeket**. Mindemellett kiemelendő, hogy a szervezők és csapatvezetők igen magas szakmai színvonalon látták el munkájukat. Nagyon kiváló csapat jött össze és sikerült megvalósítani a csapatok sokszínűségét is. Trifusz Péter és Horváth Evelin jelenléte nagyon fontos kapocs volt a kőszegi közösséghez. Szerintem nélkülük nem lehetett volna olyan eredményt elérni, ami ennyire **rezonált a kőszegiekkel** (Bíró Ágota, facilitátor)

A workshop a résztvevő végzős-végzett különböző szakterületről jövő hallgatók oktatását tekintve hatalmas siker volt. Az interdiszciplináris csapatok, a holisztikus gondolkodás és a kreatív hozzáállás minden résztvevőt mélyen megérintett, a workshop egészét meghatározta, és valóban új élményt és tanulási folyamatot adott a hallgatóknak. **Mindenki túl tudott lépni saját szakterületének korlátjain**, az eddigi visszajelzések alapján a nehézségek, idő rövidsége és más felmerülő egyéni problémák ellenére mindenkinek meghatározó élménye volt a részvétel, amit sokan a **jövőbeli szakmai pályafutásuk megváltoztatójaként éltek meg**. Elégedett vagyok, hogy 5 ennyire különböző, elsőre nem kompatibilis ember ennyire jó csapatot tudott alkotni, és végig produktívan tudtak hatalmas lelkesedéssel dolgozni. (Kádár Bálint, csapatvezető)

A csapatom különösen jó együttműködésben tudott dolgozni, számomra nagyon erős élmény volt az, ahogy egymás felé folyamatos nyitottsággal fordultak, elfogadóak voltak a többiek adott esetben teljesen **más ritmusú munkastílusával** kapcsolatban is. Érdeklődők voltak egymás ötletei iránt, vitáik mindig konstruktívan zajlottak. Későbbi oktatói, workshopvezetői munkám szempontjából fontos tapasztalatokat gyűjtöttem nem csupán a saját csapattal való munka során, hanem a szomszédos csapatokban történő folyamatok megismerése során is. (Pais Panni, csapatvezető)

Mind a csapatvezetőknek, mind a résztvevőknek más-más igénye volt a struktúrára, ill. a struktúrák nélküli szabadságra. (Bíró Ágota, facilitátor). A feladat alkalmas volt arra, hogy minden szakterület részt tudjon venni és ki is tudja bontakoztatni a tudását. A gyár sorsának megvitatása felvetett olyan társadalmi-etikai kérdéseket, amik izgalmas vitákat generáltak – néha konfliktust is, de az nem baj. (Csernátóy Fanni, facilitátor)

Oktatói munkám során nem találkoztam még csapattal, aki ilyen elszántsággal akart megoldani egy feladatot. A csoport a hangos konfliktus ellenére hatékonyan dolgozott egy csapatként. A konfliktusok forrásai: igény a nem megszokott tervezési, gondolkodási utak megismerésére vs. ragaszkodás a megszokott bevált formulákhoz; konvergens / lineáris gondolkodás vs. divergens megközelítések; igény a csapat elismerésére. A csapat spontán számos együttműködési formát alakított ki: egy feladat egyenrangú felosztása, szakmán belüli együttműködés - [vizuális ábrázolás] (építész-tájépítész-formatervező); tanulás egymástól [kiadvány-szerkesztés] (építész-tájépítész-formatervező); eltérő megközelítésű szövegírás [vízió filozofikus megfogalmazása – funkciók kifejtése], egyéni munka és konstruktív kritika (közgazdász-design teoretikus); egyszerű kivitelezési feladatok hatékony átadása, gyors betanítás (formatervező-közgazdász, építész-design teoretikus); kiszolgálás – az elképzelt tartalom (prezentáció) megjelenítése (építész-közgazdász, design teoretikus). (Horváth Dóra, csapatvezető)

Tervezés támogatás – facilitált tervezés

A **kreatív tervezői folyamat** (a sikerélmény vagy csak egyszerűen az alkotói áramlat, a flow) szüli meg a csapaton belüli szakmai együttműködés lehetőségét. Az emberi együttműködést a facilitátorok és a csapatvezetők stimulálják. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

A tábor sikeressége a sokoldalú támogató csapat közreműködésével – menedzseri, szakmai, tréneri, facilitatori – és a résztvevők alkotó, pozitív hozzáállásából jött létre. (Horváth Dóra, csapatvezető)

A tábor szervezettsége nagyon jó volt, a fő szervezők és a facilitátorok munkája várakozáson felüli, ők nagyban feleltek a hangulat, csapatszellem és a hiányosságokból adódó problémák megoldásának sikerességéért. (Kádár Bálint, csapatvezető)

A facilitátorok jelenléte komolyan emelte a tábor színvonalát, így a **csapat- és szakmai vezetők megtehették, hogy kizárólag azzal foglalkozzanak, ami a feladatuk volt** eredetileg is. Segítette a munkát, hogy az időmenedzsment, a döntési folyamatok jól kézben voltak tartva, így nem folytak szét a napok, a kritikus szituációk hamar megoldásra kerültek. (Pais Panni, csapatvezető)

Az előre eltervezett programpontok a csapatvezetők, a HOLIS-HQ jó helyzettápellmérésének köszönhetően rugalmasan alakultak, végül az ütemezés is megfelelőnek bizonyult, ehhez persze kellett az éjszakából elvett tervezési idők, s a lelkes résztvevők. Mindezt nagyon jól facilitálta a facilitátorok facilitatív tevékenysége. (Trifusz Péter, lokális dimenziók, Kőszeg)

Még egy lépés - továbblépés

A csapatok közötti holisztikus vagy tömeges (wikinómikus) együttműködés generálása – a konkrét feladattól függően - a szakmai vezető és a facilitátorok feladata. Az első Holis nyári egyetem alatt erre kísérletet tettünk. Ugyan – a helyszínen szervezett spontán szavazás eredményeként - nem jöhetett létre a tömeges együttműködés (azaz 5 csapatból és 5 projektből 1 nagy), de a szavazati arányból (19-17) arra lehet következtetni, hogy ezzel a jelenséggel a

jövőben érdemes foglalkozni. A Holis Camp identitása ettől (is) lehetne előremutató a befogadó, a közösségi-társadalmi, az empátikus és fenntartható tervezés jegyében. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

Izgalmas ötlet a **mozaik módszer** használata (az öt csapat munkájából egy közös alkotása), de ebben az esetben gondos módszertani tervezéssel gondoskodni kell, hogy a kevésbé erőteljes résztvevőket se veszítsük el útközben. (Bíró Ágota, facilitátor)

Cosovan Attila forradalmi pillanatokat okozó – az akkor még kétes kimenetelű - felvetése kifejezetten jót tett a munkamorálnak. (A szavazás majdnem döntetlen végeredménye is a kérdésfeltevés létjogosultságát igazolta.) Egy ponton összehozta az addig talán egymás véleményét nem nagyon érdeklő csoportokat, és valami nagy közös és „belső” megoldást próbáltak találni a csapatvezetők nélkül. A szavazás után több csapat közös gondolkodásba kezdett, elkezdtek egymásra figyelni, s nem csak a versenyszellem és a teljesítménykényszer motiválta őket. **Mintha valami új és fontos szempont került volna a feladatmegoldás folyamatába.** (Trifusz Péter, lokális dimenziók, Kőszeg)

A létrejött megoldás a JÓ megoldás

A Holis mint szakmai, tervezési módszer a fentiekből is következően komplex, újszerű eredményeket produkálhat. A táborba kerülő, jórészt pályakezdő, vagy még tanuló résztvevők esetében természetesen a tervezés idejét hosszabbítja az, hogy egy-egy team tagjai még nem ismerik egymást és egymás módszereit. Hosszabb távon azonban, egy összeszokott csapat hatékonyságát valószínűleg csak növeli az **interdiszciplináris gondolkodás és munkamegosztás**. (Trifusz Péter, lokális dimenziók, Kőszeg)

A tervek és a kiállítás nagyon jól sikerültek, és ami a legfontosabb - mindenki így érezte. Ennél jobbat nehéz lett volna összehozni 5 nap alatt – talán épp emiatt úgy érzem, hogy a kiállítás 2 órás időtartama kicsit kevés volt – akár Kőszegen, akár Budapesten is érdemes megmutatni az eredményeket hosszabb ideig és nagyobb közönség számára. (Csernátony Fanni, facilitátor)

A HOLIS módszer definiálásában sokkal inkább a csapatmunkában résztvevők **nyitottságán és hozzáállásán** van a hangsúly mintsem a leírható szabályrendszereken. A workshop tapasztalatai után kijelenthető, hogy ez az interdiszciplináris tervezési folyamat mindenképpen hatékony és hasznos, a létrejött és **kiállított javaslatok a Nemezgyárra sokkal komplexebbek és használhatóbbak lettek mintha egyes szakterületek terveztek volna ennyi idő alatt**. A munka eredményei folytathatóak és folytatandóak! (Kádár Bálint, csapatvezető)

Javaslatunk különböző szakmák, különböző korosztályok, elkötelezettek és kritikusok, támogatók és ellenzők, helyiek és kívülállók párbeszéde és konszenzusa alapján jött létre.

Az állandó és változó együttthatója az alkotás.

Nincs érdektelen téma. Nincs rossz helyszín. Nincs rossz szállás. Nincs érdektelen anyag. Nincs változás a tradíció figyelembe vétele és megértése nélkül. Minden probléma megoldható. Nincs felesleges szakma vagy hivatás, nincs rossz ember; amennyiben a résztvevők implikálva vannak egy valódi tervezői/alkotói folyamatban, akkor minden ember megtalálja a Jót csinálni / Jót mondani felszabadító könnyedségét. Nincs legyőzhetetlen szakmai bigottság. A **valóság alapú valódi tervezői folyamat** 1 hét alatt képes megváltoztatni embereket. Képes a

szkeptikusból, a szarkasztikusból, a gyűlölködőből, a nagyképűből, a tudálékosból, a hiúból (...) alázatos empátikus tervezőt *alkotni*, azaz képes előbányászni azt amilyen valójában az ember. (Cosovan Attila, szakmai vezető)

Javaslatunk különböző szakmák, különböző korosztályok, elkötelezettek és kritikusok, támogatók és ellenzők, helyiek és kívülállók párbeszéde és konszenzusa alapján jött létre, tehát a befogadó, komplex JÓ* megoldás.

* Designkommunikáció (DISCO by coandco.cc nyomán) mint szemlélet megjelenít egy három lépcsős tervezési struktúrát, viszonyrendszert (**anyag – anyagtalan** viszonya / **túlélés – fennmaradás – fejlődés** viszonya / **állandó – változó** viszonya), ami azért jött létre, hogy a hibázási lehetőség a minimálisra csökkenjen.

5.számú melléklet: állapotfelmérés

készítette: KADARTE Mérnöki és Szolgáltató Bt.

A Design Terminál megbízásából a Kőszegen található Nemezgyár műszaki állapotát és a gyár fejlesztésének költségeit kellett előzetesen felmérnie cégünknek. A felmérés a helyszínen, szemrevételezéssel, fotódokumentáció felvételével, és a meglévő műszaki dokumentáció áttanulmányozásával készült. A fejlesztés mibenlétét a Design Terminál által szervezett munkacsoportok dolgozták ki, ezt többszöri konzultációval költségvetési és műszaki szempontból cégünkkel is egeztették.

A megbízás eredménye a Nemezgyár épületeinek és környezetének előzetes állapot-meghatározása, amely alapján előzetes tervezői költségbecslést tudunk készíteni a fejlesztésekről. A fejlesztések kivitelezésének lépéseit koncepció szinten meghatároztuk, ennek időbeli sávós ütemezését is elkészítettük. A jelen munkában foglaltak a koncepció terv szintjén érvényesek, a fejlesztés engedélyeztetésekor, kiviteli tervek készítésekor mindenképp szükséges pontos geometriai felmérést végezni, tartószerkezeti szakértővel készítettett szerkezeti állapotfelmérést készíteni, gépészeti és elektromos szaktervezőkkel készítettett szakági szakvéleményeket készíteni. Az állapotfelmérés 2014 július 22-25-én készült, a költségbecsléshez 2014 évi piaci árakat vettünk figyelembe.

Állapotfelmérés eredménye

A kőszegi Nemezgyár a felmérés időpontjában üzemelt, termelésre minden szabvány szerint alkalmas. Az épületek alapvető karbantartást kaptak, főleg kívülről. A C jelű épületben más cégek raktárai voltak, ezek jó állapotú épületek, de nem lehetett belülről felmérni az állapotukat. Az A5 és A6 épületek ma üresen állnak, az A5 épület hátsó fala egy részen viharkár miatt kidőlt. Mivel az épületen van biztosítás ennek a helyreállítását nem számoltuk bele a felújításokba.

A központi B épület 3 szintes, lapostetős, bitumenes vastaglemez fedéssel. Falazatai kisméretű téglá kitöltő falazatok, vasbeton pillérvázzal. A külső falak látszó klinkertégla burkolatúak a nyílászárók acél szerkezetűek, nem hőszigeteltek. A földszinten vannak copilit palló üveg nyílászárók is. Az épület külső falazatai megfelelő állapotúak, de a klinkertégla az alsó egy méteren már fagyási károkat mutat, töredezett. A nyílászárók felújítandóak, a copilit üvegfalakat ki kell más nyílászáróra cserélni. A lapostető jelenleg nem mutat beázási jeleket, de az ereszfolyókat és egyéb külső elemeket cserélni kell, a tető kora miatt a lapostető rétegrendet is cserélni kell. A belső padló és falburkolatok előregedettek, cserélendők. A vakolatot a földszinten javítani kell, néhol cserére szorul. A mennyezeten a vasbeton födém szerkezet alsó vasalata néhol kilátszik, korrózió is fellépett, ezeket statikusnak kell megvizsgálnia, javíthatóak. A belső nyílászárók rossz állapotúak. A teherfelvonó rossz műszaki állapotban van.

A gyártáshoz a legnagyobb kártoló gépek az A1, vasbeton héjszerkezetű felülvilágítós tetővel fedett, vasbeton pillérvázaz épületben vannak. A külső falak látszó klinkertégla burkolatúak a

nyílászárók acél szerkezetűek, nem hőszigeteltek. A felülvilágítók felújítandóak. Az épület külső falazatai megfelelő állapotúak, a nyílászárók felújítandóak. A tető rétegrendet cserélni kell, az épületben vízesedések figyelhetők meg, ami a tetőszerkezet és tető-felülvilágítók hibáit mutatja. A belső padló és falburkolatok elöregedettek, cserélendők. A vakolatot a falakon, mennyezeten cserélni kell, néhol teljesen átvizesedtek. Az épületrészhez hullámpala fedésű raktár-rész is tartozik, ennek megtartása kérdéses.

A gyártás első fázisa a farkasolót is tartalmazó A3 épületrészben zajlik, ez részben lapostető, részben azbeszt tartalmú síkpala fedésű épület. Falazatai kisméretű téglá kitöltő falazatok, vasbeton pillérvázzal. A külső falak látszó klinkertégla burkolatúak a nyílászárók acél szerkezetűek, nem hőszigeteltek. A földszinten vannak copilit palló üveg nyílászárók is. Az épület külső falazatai megfelelő állapotúak, de a klinkertégla az alsó egy méteren már fagyási károkat mutat, töredezett, felújítandó. A nyílászárók felújítandóak, a copilit üvegfalakat ki kell más nyílászáróra cserélni. A lapostető néhol beázási jeleket mutat, az ereszfolyókat és egyéb külső elemeket cserélni kell, a tető kora miatt a lapostető rétegrendet is cserélni kell, azbeszt tartalma miatt a magastetőt részt is újra kell fedni. A belső padló és falburkolatok elöregedettek, cserélendők. A vakolatot javítani kell, néhol cserére szorul. A mennyezeten a bohr jellegű fűdém szerkezet alsó vasalata néhol kilátszik, korrózió is fellépett, ezeket statikusnak kell megvizsgálni, javíthatóak. A belső nyílászárók rossz állapotúak.

Az A2 épületnek három része van, a palafedésű magastető kazánház, a két szintes, lapostető irodaszárny és a lapostető, földszintes lakatosműhely. Az épület nagy része klinkertégla burkolatú, egy része vakolt. A külső vakolt részeket fel kell újítani, lemállottak. Az összes tetőszerkezeten héjazat illetve rétegrend cserét kell az elöregedett anyagok és a magastető azbeszt tartalma miatt végrehajtani. Az irodaszárny megfelelő állapotú, hőszigetelő ablakai nem felelnek meg a mai kor hőtechnikai követelményeinek, javasolt az épületrész teljes korszerűsítése. A kazánház megfelelő állapotú, fémszerkezetű tetőtartóit statikussal kell ellenőriztetni, belső falburkolatainak, padlójának cseréje javasolt. A nyílászárókat mindenképpen cserélni kell. Hasonló munkarészek szükségesek a lapostető földszintes műhelyszárnyon is.

Az A4 épületrész magastető, részben két szintes épület, a felső szint jelenleg üres. Az alsó üzemi terekben a belső burkolatokat mindenhol cserélni kell, a nyílászárók is cserére szorulnak. Az azbeszt tartalmú magastető héjazata cserélendő. Az épületrész falazatai kisméretű téglából vannak, kívül megfelelő állapotú klinkertégla burkolatként. A fémszerkezetű nyílászárók cserélendők.

Az A5 és A6 jelű épületrészek jelenleg üresek. Falazatai kisméretű téglá kitöltő falazatok, falazott pillérvázzal. A külső falak látszó klinkertégla burkolatúak a nyílászárók acél szerkezetűek, nem hőszigeteltek. Az épület külső falazatai megfelelő állapotúak, de a klinkertégla az alsó egy méteren már fagyási károkat mutat, töredezett, felújítandó. A nyílászárók felújítandóak, az A6 épület lapos teteje néhol beázási jeleket mutat, az ereszfolyókat és egyéb külső elemeket cserélni kell, a tető kora miatt a lapostető rétegrendet is cserélni kell, azbeszt tartalma miatt az A5 magastetőt részt is újra kell fedni. A belső padló és

falburkolatok előregedettek, cserélendők. A vakolt felületek cserére szorulnak. A tetőszerkezet vonóvasait statikusnak kell megvizsgálnia, az álmennyezetek bontandóak.

A C épület állapotát nem lehetett felmérni, megfelelő műszaki állapotok mellett a belső burkolatok cseréje, a nyílászárók cseréje és a tetőhéjzat felülvizsgálata ajánlott.

Az épületegyüttesben az összes vizesblokk előregedett, teljes felújításuk javasolt.

Az épületegyüttes elektromos rendszere előregedett, de működőképes. Teljes felülvizsgálatát épületvillamossági szakemberrel kell elvégezni a részleges cseréjük javasolt.

Az épületek gépészeti rendszere közös kazánházból üzemeltetett, a fűtési rendszer elavult. A víz és csatorna hálózatokat felül kell vizsgálni, a fűtési rendszer kiváltása viszont szükséges. A jelenlegi kazán működőképes, de pazarló.

Fejlesztési koncepció

A Nemezgyár fejlesztése a gyártási funkciók megtartásával, azok kiegészítésével és modernizálásával, valamint egy textil innovációs centrum integrálásával történik meg. Az innovációs központ kutatási, oktatási és közösségi funkciókkal bővíti a Nemezgyár termelő tevékenységét, ezzel versenyképesen képes kielégíteni a mindenkor nemzeti és piaci igényeket és a textilipar fejlődését, gyakorlati oktatását is lehetővé teszi, folytatva a nagy múltú kőszegi textilipari hagyományokat.

A fejlesztéssel a nemezgyártás megmarad, alapvetően a mostani technológiával és gépparkkal, de új igényeire szabva. A gyártósorokat teljesen fel kell újítani, és még rugalmasabb gyártási folyamatokra, kis mennyiségű, de nagy minőségű nemezgyártásra kell átállítani. A munkafolyamatokból többet új gépekkel kisebb alapterületen kell kiváltani. A nemezgyártás mellett oktatási feladatokra, és kis mennyiségű, ám magas minőségű egyedi gyártásra más textilipari gyártósorok beszerzése és felújítás utáni üzemeltetése is a hosszú távú terv része. A gyártás az A1, A2, A3 és B jelű épületekben maradna felújítás után, ezekből a B főépület egy részében az oktatóműhelyekkel együtt működne, az A2 épületben pedig – az irodák mellett – a kazán korszerűsítésével annak helyére kerülnek majd elhelyezésre a nem nemezipari gépsorok.

A képzési funkció külsős egyetemekkel és főiskolákkal együttműködésben, fél éves ciklusokban, gyakorlatorientált módon kerülne a Nemezgyár területére bevezetésre. A különböző partneri oktatási intézmények rugalmas oktatási feltételeket biztosító helyiségekben kerülnének elhelyezésre, és használhatnák a tanműhelyeket, illetve a konferencia és multifunkcionális tereket is. Az oktatás központi és tantermi része az A4 jelű épületben, műhely részei a B jelű főépület felsőbb szintjein lennének kialakítva.

A gyártás mellett a legfontosabb az innovációs és inkubációs funkció, amellyel a gyártást mindig a legújabb igényekhez lehet hangolni, illetve ki lehet fejleszteni új textilipari technológiákat, folyamatokat. A Nemezgyár területén több kisebb kezdő, illetve komolyabb kutató cég kaphat

laboroknak, műhelyeknek és irodáknak helyet. Ezek a vállalkozások részben maguk rendeznék be a számukra üresen átadott tereket, ahol egymással és a gyártással, valamint az oktatással együttműködnek, használják a konferencia és multifunkcionális tereket. A laboroknak a C épület egy része ad helyet, az inkubációs műhelyeknek és irodáknak az A5, jelenleg üresen álló csarnoképület. Különböző kiegészítő és raktár funkciók az A6 épületben kerülnek elhelyezésre.

A központ részei olyan kulturális és kiegészítő funkciók, amelyeket minden egység egyaránt használ, és amelyek a külső közönség igényeit is kiszolgálják. Létrejön egy korszerű, 300 főt befogadni képes konferenciaterem, vele egybekapcsolva egy hasonló méretű korszerű technikával felszerelt multifunkcionális terem, mindez a C épületben. Az A5 épületben és a konferenciaterem felőli udvaron színvonalas étterem és kávézó jön létre főzőkonyhával.

Megvalósításra javasolt műszaki koncepció

A koncepció megvalósításához az épületek nagy részét fel kell újítani. Minden épületnél javítani kell a belső vakolatokat, új belső nyílászárók szükségesek. Ahol az épület vakolt kívülről, úgy azt is cserélni kell. Az épületekben mindenhol új padlóburkolatot kell készíteni, a B, A2, A4, A5, C épületekben a padló aljzatát is fel kell törni, és új, hő- és talajnedvesség elleni szigeteléssel, új aljzattal kell új burkolatot készíteni. Új külső nyílászárókra szükség van mindenhol, kivéve, ahol a jelenlegi gyártás megmarad, azaz az A1, A3 épületekben. A tető héjazatokat mindenhol fel kell újítani új rétegrenddel, az A2, A4, A5, B és C épületekben új, hőszigetelt rétegrendet kell kialakítani. Új ereszcsontrákra, lefolyókra, és külső homlokzati tartóelemekre van szükség. A külső homlokzatok klinkertégla burkolatainál csak javítás és impregnáló bevonat készítése szükséges.

Az A4, A5 és C épületeknél a tervezésnek megfelelő műszaki megoldással belső fal-hőszigetelésre vagy belső hőszigetelt magszerkezetek építésére van szükség, hogy a labor, iroda, konferencia és hasonló funkciókat meg lehessen valósítani. A konferencia és multifunkcionális tér esetében ezt belső hangszigetelő szerkezetekkel is ki kell egészíteni.

Az épületekben az összes vizesblokkot újra kell építeni, az A5 épület déli részén főzőkonyhát kell kialakítani.

Az épületek elektromos rendszerét fel kell újítani, az A4, A5, B és C, valamint részben az A2 épület esetében új rendszer kiépítése szükséges.

Az épületek központi kazánját érdemes újra tervezni, egy korszerű új kazánházat kialakítani. Erre új, könnyűszerkezetes épületrész építése javasolt, ebben az esetben a mostani kazánház felszabadul más funkcióra. Az összes épület gépészeti és fűtési rendszere áttervezendő, a gyártócsarnokokban is legalább felülvizsgálandó. Az A1, A5 és C épületekben új légtechnika kiépítésére is szükség van.

Az épületegyüttes külső tereit is meg kell újítani. Az összes mai aszfalt és beton burkolatot fel kell törni, azok helyére új, gépkocsival is járható burkolatot kell kiépíteni. A kerítéseket is

nagyrészt újra kell építeni, dél felől egy új kapu nyitására lesz szükség, megfelelő utak kiépítésével.